

ПРОТОКОЛ

София, 06.06.2023 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение за утвърждаване на цени в сектор "Електроенергетика", считано от 01.07.2023 г.

Днес, 06.06.2023 г. от 11:26 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов - началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Общественото обсъждане беше излъчено в реално време на интернет страницата на Комисията и се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри заседанието и констатира, че има кворум и не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол №179 от 02.06.2023 г., т. 2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор "Електроенергетика", считано от 01.07.2023 г., са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Проектът на решение за утвърждаване на цени в сектор "Електроенергетика", считано от 01.07.2023 г., е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Радослав Райков и Силвия Петрова.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол №179 от 02.06.2023 г., т.2, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-20/02.06.2023 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на Енергетиката, Омбудсман на Република България, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа”, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни Потребители“, Комисия за защита на потребителите, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България.**

Заявили участие в общественото обсъждане са:

- г-жа Цветанка Илиева – главен експерт към Омбудсман на Република България;
- адв. Георги Тошев – председател на УС на Институт за развитие и управление на ресурсите;
- инж. Георги Самандов – гражданин;
- г-жа Мая Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;
- г-н Ясен Цветанов – гражданин.

Министерство на Енергетиката, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа”, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни Потребители“, Комисия за защита на потребителите, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България не изпращат свои представители.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Мисля, че няма друг, който да е изявил желание да участва, и да не си е подал името. В такъв случай, преминаваме към становището на Омбудсмана на Република България, г-жо Илиева, заповядайте. Имате думата да представите в рамките на общественото обсъждане становището на националния Омбудсман. Слушаме Ви.

Ц. Илиева – главен експерт към Омбудсман на Република България:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на КЕВР, уважаеми членове на работната група, уважаеми гости. Упълномощена съм от името на Омбудсмана да представя становище по доклада на работната група и проекта на решение за утвърждаване на цени в сектор Енергетика от 01.07.2023 г. Предложено увеличение на цените на тока за битовите потребители, спрямо действащите, за „Електрохолд Продажби“ ЕАД – 3,4%, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД - 3,41%, „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД - 4,24%. Общественото обсъждане на цените за битовите потребители се провежда при липсата на необходимата прозрачност, както и без ясна и разбираема икономическа обосновка на цените за гражданите. Изпълнението на показателите за качество са заличени в изходните данни от доклада и само е коментирано, че те са изпълнени. Докладът на работната група няма посочени аргументи кое налага цените на нощната енергия да се увеличат съответно със 121% за „Електрохолд Продажби“ ЕАД, 151% за „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и 155% за „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, както и на дневната енергия съответно между 30,85% и 32,09%, при положение че цената, по която НЕК ЕАД ще продава ел.

енергията на крайните снабдители, се увеличава с 38,67% спрямо настоящия регулаторен период.

Другият въпрос на Омбудсмана е защо за битовите потребители се намаляват количествата електрическа енергия на по-ниската цена, включено в микса от НЕК ЕАД, почти с 12% спрямо настоящия период, а се увеличават количествата ел. енергия на по-скъпата цена, произведена от американските централи.

Следващият въпрос е защо компонентата за дейността снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител е определена в максимален размер на 7%.

Следващият въпрос е защо за определяне на допустимите размери на средногодишните технологични разходи е прието да са 7,5% за трите ЕРП-та. Съгласно чл. 7, т. 7 от Методиката за определяне на допустимите размери на технологичните разходи на електрическа енергия при пренос и разпределение, приета от ДКЕВР през 2012 г., Комисията провежда текущо наблюдение. От доклада не става ясно дали са провеждани такива текущи наблюдения за трите ЕРП-та и за ЕСО ЕАД. Информацията в доклада за компенсациите, които са получили ЕРП-та за електрическата енергия за технологични разходи, е неясна и неразбираема за потребителите. Не става ясно какви компенсации е получило всяко от трите ЕРП-та и ЕСО ЕАД и по какъв начин КЕВР ги включва при формирането на прогнозните цени за мрежовите услуги за новия ценови период, в т.ч. и изпълнението на решението на Народното събрание за възлагане на МС да приеме програма за предоставяне на компенсации на небитовите крайни клиенти на електроенергия до края на тази година.

Относно изпълнението на показателите за качество. В доклада на работната група се казва, че не се установяват отклонения от целевите стойности, които могат да бъдат приети за допустими. Тази констатация обаче не кореспондира с данните от Годишния доклад на КЕВР за 2022 г., съгласно който на второ място по значимост са жалбите, които се отнасят до качеството на електрическата енергия и услугите. През 2022 г. до институцията на Омбудсмана са подадени над 1000 сигнала за некачествено електрозахранване, т.е. най-голям брой оплаквания има. В Годишния доклад на КЕВР се посочва, че за жалбите, за които Комисията е приела, че са основателни, е дала задължителни указания на един от лицензиантите по прилагането на закона, като е определила срок за изпълнението им. Същевременно в доклада на работната група липсва такава информация дали са направени проверки за качеството и дали този лицензиант е изпълнил изискванията на КЕВР. Омбудсманът счита, че преценката относно изпълнението на показателите за качество на енергията и качество на обслужването следва да се основава на извършена обективна проверка от страна на КЕВР, а не само на предоставените данни от електроразпределителните дружества. Омбудсманът напомня, че по време на общественото обсъждане през 2021 г., което е посочено в Протокола от обществено обсъждане на цените, беше поет ангажимент от КЕВР да се изготви нова Методика за оценка на изпълнението на качеството на енергията.

По отношение на корекциите, отразяващи отклоненията между прогнозните и отчетените инвестиции, в Наредба №1 се предвижда корекцията да бъде определена на база на извършена проверка, като по този начин да се гарантира максимална достоверност на използваните данни. Вместо това, корекцията е направена на база на предоставените отчети, с което Омбудсманът не е съгласен. От доклада не става ясно дали КЕВР е извършил проверки в трите ЕРП-та и в ЕСО ЕАД във връзка с признаването на разходите за инвестиции, включени в цените, или само на база на представените документи, като очакваме и пояснения в тази връзка.

С оглед на изложеното, както и на намалението на цените на тока на енергийната борса в последните месеци, изплащането на компенсации от страна на държавата на ЕРП-та и на ЕСО ЕАД за технологични разходи, Омбудсманът настоява да се преразгледа проектът на решение на КЕВР за цените за електрическа енергия на

битовите потребители и очакваме да има по-голяма яснота и прозрачност при предоставяне на информацията за получените компенсации за технологични разходи. По данни от отговор на въпрос на депутати в Народното събрание, министърът на енергетиката е отговорил, че за цялата минала година и първото тримесечие на тази година са предоставени компенсации за технологични разходи в размер на 497 млн. лв.

Ще представим писмено становище в срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Илиева. Преминаваме към становището на Института за развитие и управление на ресурсите. Становището ще представи председателят на УС адв. Георги Тошев. Не се е явил.

Преминаваме към изказването на инж. Георги Самандов в качеството на гражданин. Също не се е явил. И двамата са се записали предварително, но не присъстват в днешното заседание, което означава, че вероятно писмено в рамките на 14-дневния срок ще си представят своето становище.

Преминаваме към г-жа Мая Манолова, която ще представи становището на Гражданското сдружение „Изправи се.БГ“. Г-жо Манолова, заповядайте.

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;

Гражданската платформа „Изправи се.БГ“ не сме съгласни с предложеното увеличение на общите цени на електрическата енергия за битовите клиенти, както следва: „Електрохолд Продажби“ ЕАД – 3,44%, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД – 3,44% и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД - 4,24%, и дружеството Златни пясъци – с 18,04%. Искам да отбележим, че този път, за разлика от миналата година, увеличението на цените за битовите потребители е изцяло в полза на крайните снабдителите, на частните дружества „Електрохолд Продажби“ ЕАД, на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, като наблюдаваме следните драстични увеличения на съответно дневната и нощната тарифа. Дневната тарифа на тока достига до 32% за „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, 31% за „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД и 31% за „Електрохолд Продажби“ ЕАД, а нощната тарифа, нейното увеличаване стига до 155% увеличение на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, 151% на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и 121% на „Електрохолд Продажби“ ЕАД. За сметка на това при ЕРП-та има увеличение само на един от компонентите, което е далеч по-скромно, а именно цената за достъп на битовите потребители. На ЕРП Запад - с 16%, на ЕРП Юг - с 34%, на ЕРП Север – с 8%. Не можем да си дадем отговор за това, какви са причините крайните снабдителите и частните дружества „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и „Електрохолд Продажби“ ЕАД да получат такова драстично увеличение на цената на тока, защото както обикновено изходните данни към заявленията на енергийните дружества са заличени. Не са публично оповестени, което за поредна година е според нас много сериозно нарушение на КЕВР, срещу което може би трябва да бъдат намерени и други начини за противодействие, защото считаме, че въпросните изходни данни не представляват търговска тайна за предприятията от сектор Електроенергетика.

И тук е първият ни въпрос към работната група. Каква дефиниция за търговска тайна прилагате и според Вас имат ли право монополните дружества, каквито са дружествата в сектор Електроенергетика, да ползват търговска тайна? Защото общоприетата европейска и световна практика е в случаи, в които става дума за монополни дружества, данните да бъдат публично оповестявани и публично известни. Още повече че в конкретния случай виждаме как прилагането на превратното прилагане на чл. 18, ал. 3 от ЗЕ води до необезпокоявано повишаване на цената на тока

в полза на крайните снабдители, каквито са посочените четири частни електродружества.

По отношение на показателите за качество, Омбудсманът, както винаги, е изключително подробен. Там има и достатъчен брой жалби, които сигнализират за лошото качество на електроенергията, но мисля, че това е известно и на всеки български гражданин. Известно е и на Гражданската платформа „Исправи се.БГ“, доколкото към нас се обръщат хора с проблеми, включително свързани с комуналните услуги. И наистина следващият ми въпрос към работната група, без да повтарям вече казаното, е: По какъв начин цените, които предлага КЕВР, се обвързват с показателите за качество? Изобщо показателите за качество по някакъв начин приложени ли са в определянето на крайните цени? И, естествено, ние ще поискаме пълна информация за това, как се изпълняват тези показатели, защото маркирането на един ред в доклада на КЕВР, с което се казва, че те се изпълняват, че няма корекции, е недостатъчно.

По отношение на инвестициите. Факт е, че трябва да бъдат извършвани проверки на място, но и тук имам един конкретен въпрос. В редките случаи, в които се извършват проверки на място по отношение на отчетените инвестиции, дали проверката на място включва само документално запознаване с извършените разходи?

По отношение на компенсациите. Също така и за нас остава необяснимо защо десетки милиони левове (за ЕРП Запад - 96 млн. лв., за ЕРП Юг - 92 млн. лв., ЕРП Север – 51 млн. лв.) са включени разходи за компенсации, след компенсациите, които по общия ред държавата дава на стопанските потребители.

По отношение на одобрените технологични разходи. Тук, както и при топлофикациите, е пълна мистерия как КЕВР определя одобрените технологични разходи. Те са най-високи за ЕРП Север от 8,5%, но въпросът ми е и за трите ЕРП-та. Какви са декларираните технологични разходи? Дали те не са значително по-ниски от тези, които Вие утвърждавате? Изобщо, каква е обективността при определянето на технологичните разходи, доколкото няма информация за отчетните данни на технологичните разходи за всяко ЕРП и за ЕСО ЕАД, липсва анализ, липсва също така и информация за контрола, който осъществявате върху извършваните технологични разходи?

По тези причини и по тези, които ще изложа в писменото становище, смятаме, че предложеното увеличение на цената на тока, на общите цени на тока за битовите клиенти е необосновано и несправедливо. То ще облагодетелства както крайните снабдители в лицето на четирите частни дружества, така и ЕРП-та и ще оцети българските граждани.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Манолова. Благодаря Ви за...

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Исправи се.БГ“;

Отчетохте ли ми времето сега?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Моля?

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Исправи се.БГ“;

По-добре ли е?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Много по-добре. Защото съм обективен, веднага Ви поздравявам за това. И сега преминаваме към г-н Ясен Цветанов. Г-н Цветанов, заповядайте.

Ясен Цветанов – гражданин:

Благодаря, г-н Председател. Този път и аз ще бъда по-кратък, тъй като материята е по-малко. Най-напред искам да започна с това, че съм предложил на КЕВР (неведнъж и не два пъти) да се организират работни срещи по всички въпроси, касаещи топлопроизводството, цените, както се определят, и електропроизводството респективно. До настоящия момент няма никаква реакция от КЕВР. Говоря за повече от година време и повече. Тоест на КЕВР е предложена помощ от гражданите, но КЕВР категорично я отхвърля. Не желаят да участват гражданите в решаването на тези въпроси.

Второто, което искам да кажа, е, че съм изключително притеснен, даже ужасен, че членове на КЕВР не прилагат действащите правни норми. Това ще го напиша в становището. Визирам г-н Младеновски, г-н Паунов, който предполагам, че е бившият директор на Топлофикация, изпълнителен, и г-н Александър Йорданов. Не може един, който и да е гражданин на България, да дерогира действащите правни норми, тъй като това противоречи на Конституцията, и да говори мъгляво. Така, по същество – много кратко. В проекта за решение, който го видях на Вашия сайт, е записано, че количеството енергия от високо (за „Топлофикация София“ ЕАД, извинявам се, правя уточнението), количеството ел. енергия от високоефективно производство е 757 993 MWh, за което КЕВР предвижда заплащането на премии по чл. 33а от ЗЕ от 714,94 лв. Тоест ние виждаме, че КЕВР иска отново да налее (ще закръгля, няма да цитирам дребните стойности, няма смисъл) над 500 млн. лв. в „Топлофикация София“ ЕАД чрез тази добавка, добавката от 714 лв. Не мога да намеря разумно... 540 млн. лв. даже. Не мога да намеря разумно обяснение на това, тъй като сме свидетели дори от предходния месец май, който свърши съвсем скоро, че имаме часове с нулева цена на електроенергията. А ние искаме да се плаща от населението цена за енергия от порядъка на 956 лв. за MW на „Топлофикация София“ ЕАД. Базовата цена, която КЕВР е записал в неговите документи, е 241 лв. приблизително или 4 пъти по-ниска от тази на „Топлофикация София“ ЕАД. И аз не мога да разбера защо КЕВР дава такава огромна премия на „Топлофикация София“ ЕАД за производство на електроенергия, при условие че нито пазарът го изисква, нито нищо. Същата тази електроенергия на „Топлофикация София“ ЕАД може да бъде внесена на пъти по-ниска цена и за България производители, и обществото да запази този ресурс в себе си. Нещо повече, „Топлофикация София“ ЕАД е изключително малък играч на пазара на електроенергия. Той не е ключов. И аз просто съм притеснен. Тези 540 млн. лв., малко над, са над 360 хил. климатика. С другите от квотите 125-126 хил. отиваме на 487 климатика изхвърлени в кофата за една година, благодарение на решението на КЕВР, ако бъде прието, разбира се. Което означава, че всеки клиент на „Топлофикация София“ ЕАД, клиент по силата на ЗЕ, не потребител, което е огромна разлика, би получил безплатен климатик, поне един, само за единия регулаторен период от една година. С две думи, абсолютно не одобрявам по никакъв начин премията по чл. 33а от 714 и 15 лв., защото тя е необоснована икономически по никакъв начин.

Съвсем накрая. Изказват се опасения, че ако се спре парното, няма да издържи електрическата мрежа. Аз лично съм електроинженер и Ви казвам, че от десетилетия се планират жилищните сгради, апартаментите, сградите етажна собственост електрическата енергия да бъде 8 kW на домакинство, което не може да бъде потребено реално. Аз не мога да си представя какво бихте ползвали 8 kW вкъщи. Наистина. Което означава нещо много просто. Спирането на централното топлоснабдяване не само че няма да е катастрофа, не само че електроенергийна система е издържала преди да бъдат топлофицирани големи райони на София, а и няма да има никакви проблеми. Това е доказано във времето. Няма проблем, защото е заложено в техническата, инженерната инфраструктура при проектирането ѝ. И не ми е известно да има град, в който е спряла

топлофикацията да работи, и там да са настъпили катастрофи с електроснабдяването, защото жителите на този град вече не са се топили със съответната топлофикация. Аз поне не знам такова нещо. А това означава нещо много просто, че няма никаква техническа обосновааност на решението да не се спре централното топлоснабдяване и да не се отиде към използване на възобновяеми енергийни източници, за каквито се считат и климатиците. Приключвам.

Обявата за обсъждането на настоящото обществено обсъждане беше публикувано на сайта на 5-ти, вчера. Днес е 6-ти, а е записано, че е публикувано на 2-ри. Говорих с Ваши служители. Те ме убеждаваха, че на 2-ри е качено, което не е вярно. И на 2-ри гледах, и преди 2-ри, т.е. следя в повечето време, и на 3-ти, и на 4-ти нямаше публикувана такава обява, което считам за некоректно от страна на регулатора, тъй като целта на общественото обсъждане, както аз съм гражданин и се явявам в това качество, да може да изрази своето мнение. Липсата на обява лишава гражданите от тази възможност или появата ѝ на 5-ти след обяд, примерно. Не знам точно кога се е появила, тъй като след сутринта не участвах повече.

Завършвам с това, че оставам на разположение на абсолютно всички за организиране на всякакви работни срещи, за да може да се мине през трудностите с „Топлофикация София“ ЕАД и останалите топлофикации. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Цветанов. Само по отношение на последната Ви забележка, ако действително е така, както твърдите, се извинявам. Това нещо не трябва да се допуска... Да, заповядайте. Г-жа Тоткова – главен секретар на КЕВР.

Р. Тоткова – главен секретар на КЕВР:

Уважаеми г-н Председателю, преди да се извините, искам да кажа следното. И трите покани за обществените обсъждания в днешния ден, на 06 юни, са публикувани на 02 юни.

Ц. Илиева – главен експерт към Омбудсман на Република България:

Говори без микрофон.

Р. Тоткова – главен секретар на КЕВР:

И тъй като г-н Цветанов във времето между двете обществени обсъждания постави въпроса специално за топлинната енергия, ето това е разпечатката от нашия компютър, в който няма как да има манипулации, макар че г-жа Цветанка Илиева преди малко, доколкото разбрах, потвърди, че са публикувани на 2-ри. И наистина са публикувани на 2-ри.

Ясен Цветанов – гражданин:

Говори без микрофон.

Р. Тоткова – главен секретар:

Вижте, може да направите, ако искате, и пълнометражен филм. Въпросът е, че истината е една и тя е единствено. Ние сме ги публикували навремето, в което се изисква. Още в същия работен ден. Така че приемаме упреци за всичко, което е обективно. И можем да се извиним за всичко, което ние сме пропуснали, ако сме пропуснали. Но в този случай този упрек е абсолютно необективен, абсолютно несправедлив. И аз не мога да приема просто така да се хвърлят упреци.

Ясен Цветанов – гражданин:

Говори без микрофон.

Р. Тоткова – главен секретар:

Аз няма да споря с Вас, просто няма да споря с Вас. Искам това да бъде записано, чуто от всички. Защото не може просто така да се подлага на съмнение коректността на администрацията.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Тоткова. Радвам се, че взехте думата, защото в крайна сметка иначе хората, които следят днешното предаване, ще останат с впечатление, че вчера са били публикувани. Г-н Цветанов, след като и г-жа Илиева е видяла обявите, не знам какво...

Ц. Илиева – главен експерт към Омбудсман на Република България:

На 2-ри на обяд първо излезе съобщението за доклада и проекта на решение за цени в Енергетиката, а малко по-късно излезе за топлинната енергия. Всичко беше в рамките на един час.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви. Приключихме с този въпрос.

А. Йорданов – член на КЕВР:

Г-н Председател, нали може да не превръщаме общественото обсъждане в разпит на длъжностни лица? Ако може.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да, да. Разбира се, че може. Всъщност г-жа Тоткова като длъжностно лице взе думата просто за да поясни нещо, което аз не следя всеки ден какво се появява, но явно на 2-ри са били публикувани обявите.

С това изчерпахме списъка на записалите се за участие в днешното обществено обсъждане и се обръщам към работната група. Г-н Младеновски, имате думата.

П. Младеновски - директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на КЕВР, уважаеми гости на общественото обсъждане. На практика въпросите, които бяха поставени от страна на Омбудсмана и от г-жа Мая Манолова, се припокриват до голяма степен. Ще започна отначало. По отношение на показателите за качество. Беше попитано и от г-жа М. Манолова по какъв начин се обвързват показателите за качество с цените. Моето мнение е, че цените не трябва да се обвързват с показателите за качество, въпреки че има такава разпоредба, тъй като показателите за качество са общи за цялата мрежа и да речем, г-жа Манолова не знам дали има проблеми с качеството си вкъщи, но ако няма, тя не би следвало да плаща по-ниски цени, а само тези, които имат проблеми с качеството, би следвало да бъдат компенсирани от страна на електроразпределителните дружества за некачествената услуга, която са им предоставили. Действително това е много сериозен проблем. Действително много голяма част от жалбите са свързани с показателите за качество, но трябва да бъдат обезщетявани гражданите, които имат проблеми с качеството, а не както в случая с „Топлофикация София“ ЕАД. Цяла България да плаща парното на софиянци, както каза и г-н А. Йорданов преди това.

По отношение на какви компенсации е получило всяко ЕРП. ЕРП-та са получавали компенсации само до края на миналата календарна година. ЕРП-та не получават компенсации, както, г-жо Манолова, твърдите по общия ред. Те получават компенсации над определената прогнозна пазарна цена на КЕВР. Тъй като от 01 януари

прогнозната пазарна цена, определена от КЕВР, е по-ниска, а не е над 200 лв. ... Да, за останалата една година. Това е отразено в тези 6 месеца, които са за регулаторния период. Има го в частта на всяко ЕРП. В частта на Z фактора е посочена стойността на компенсациите, които всяко едно от електроразпределителните дружества е получило, като те са съответно са използвани за определяне на Z фактора. Така че те са отчетени.

По отношение на инвестициите. Действително на база на представените от дружествата данни е извършена колекцията. В момента тече проверка. Всяка година го водим този разговор. Досега всяка година е имало проверки на инвестициите. Тече проверка, резултатите от която ще бъдат отразени във финалното решение на Комисията, което ще бъде в края на юни месец. Колегите ходят и на място, проверяват на случаен принцип действително извършени ли са инвестиции. Изискват досиетата на тези инвестиции от съответните центрове и съответно включват в доклада изводите дали една инвестиция отговаря на това, което са декларирали пред КЕВР, или не дружествата.

Беше изтъкнато, че в момента цените на борсата намаляват, а не би следвало да се увеличават на регулирания пазар. Разликата е огромна между цените на борсата, дори и намаляващи средните цени, и цената на регулирания пазар, която е цената на обществения доставчик. И тук връзката между борсови цени и цена на обществен доставчик, както всички знаем, е обратно пропорционална предвид компенсациите от фонда. Това го обясних в предходното обществено обсъждане и не смятам да се спирам отново на него.

По отношение на технологичните разходи. Отговорът се крие в ЗЕ, Наредба №1 за определяне на цените на електрическата енергия и Метода за регулиране, който е възприет за електроразпределителните дружества и който действа от първия регулаторен период още след приватизацията. Съгласно Метода за регулиране и съответно разпоредбите на Наредба №1, технологичните разходи се определят за регулаторния период и не се променят до края, като единствено по време на регулаторния период се коригира с трите коефициента съгласно Раздел III от Наредбата.

По отношение на казаното от г-н Цветанов. То не беше по същество, не беше по отношение на проекта на решение за цени в сектор Електроенергетика. По-скоро беше обект на предходното обсъждане. Единственото, което разбрах, е, че отново аз, г-н Паунов и г-н Йорданов сме нарушили Конституцията, защото говорим мъгляво. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Младеновски.

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;

По въпроса за търговската тайна и за реалните технологични разходи?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заповядайте, г-н Младеновски. Само искам преди това да кажа, че работната група не е задължена в рамките на общественото обсъждане, но е задължена при писменото подаване на становища в окончателния доклад или докладна записка, мога да кажа, да бъдат отразени всички забележки и техния отговор. Но въпреки това, давам думата на г-н Младеновски, ако желае да отговори.

П. Младеновски - директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Както казах, по отношение на технологичните разходи Комисията определя целеви размер на технологичните разходи и този целеви размер се определя за

регулаторния период. Действително през предходната година отчетените количества са по-ниски от определения целеви размер, но това ще бъде взето предвид следващия регулаторен период. Следващата година ще бъдат взети предвид отчетените технологични разходи на всички дружества за целия регулаторен период и съответно технологичните разходи ще бъдат намалени за всички дружества в съответствие с отчетните данни и очакванията на Комисията за съответно, тогава ще бъде мисля, че седмия регулаторен период на електроразпределителните дружества.

По отношение на търговската тайна. Аз не съм юрист и не съм специалист по търговска тайна, затова това ще го оставя за отговор от юридическия екип на Комисията, след като постъпи Вашето писмено становище. Благодаря.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Младеновски. Заповядайте, г-н Йорданов. Имате думата.

А. Йорданов – член на КЕВР:

Благодаря Ви, г-н Председател, уважаеми участници в общественото обсъждане. По две неща ще взема отношение. Едното е по повод оценката на показателите за качество. Действително сега прилаганата Методика за оценка осреднява показателите за цялата лицензионна територия на съответното електроразпределително дружество, вследствие на което показателите за качество обичайно средно за територията са покрити. И тук наистина възниква тази несправедливост, за която г-н Младеновски говори. Потребителите, които съответно търпят влошено качество, не биват обезщетявани за това, че претърпяват влошено качество, а заплащат цена, каквато заплащат всички останали. Обратното, останалите, които не са претърпели влошено качество, биват бонифицирани чрез намаляване цената на мрежовите услуги. Този принцип на солидарност отдавна създава чувство за несправедливост наистина, защото по-малки и по-отдалечени населени места, където се търпи влошено качество, хората обичайно са и с по-малки доходи, съответно вместо да бъдат обезщетявани за това, че търпят влошено качество, ние бонифицираме други потребители, в това число и тези на „Топлофикация София“ ЕАД. В този смисъл ние отдавна с колегите водим този разговор, защото това е процес, който изисква тотално преобръщане на подхода към следене на показателите за качество и насочване на обезщетенията там, където вредите са претърпени действително.

По отношение на изказването на г-н Цветанов, няма да коментирам. Г-н Цветанов, КЕВР не е отговорен нито за данъчните престъпления, извършвани от дружествата, евентуални, каквито Вие твърдите, нито съответно КЕВР изпълнява ролята на строителен надзор. Така че тук няма какво да коментирам. Само ще спомена, че Вашите права, субективни, като гражданин, също не са неограничени и безусловни. В този смисъл би следвало да си давате сметка и какво говорите в хода на обществените обсъждания, особено ако това, което казвате, е обективна неистина и то се потвърждава от доказателства. В този смисъл, моля Ви, ако целите да бъдете полезен, обсъждайте достоверна информация, която има някакъв смисъл, а не да хвърляте общи изявления в пространството – кой бил противоконституционен. Съжалявам, не сме. В противен случай отдавна щяхме да сме закрити като държавен орган, ако противоречяхме на духа и разпоредбата на Конституцията.

И само да приключа, третото нещо, по което ще взема отношение, е размерът на технологичните разходи. Размерът на технологичните разходи обичайно се гледа от товарите, които се пренасят по съответните разпределителни мрежи. В тази връзка има и сезонност в това явление, има и случайни фактори, които влияят. В този смисъл Комисията се стреми чрез определяне на целевите показатели да е максимално консервативна, пак в защита на потребителите, така че да не се окаже, че в определен сезон, в определен тежък за потребителите момент електроразпределителните

дружества не мога да покрият технологичните си разходи, което означава влошено качество на обслужването на крайните клиенти, пак да повторя. Така че ние, разбира се, че сме взели отчетните данни. Разбира се, че правим и прогноза за следващия ценови период, като стремежът ни е постепенно с малко технологичните разходи да се намаляват за всички електроразпределителни дружества, така че да бъдат стимулирани и да подобряват управлението на мрежите си. Въпреки всичко, само ще припомня, че технологичните разходи при приватизацията на електроразпределителните дружества започнаха от стойности от порядъка на 24% – 25%, т.е. $\frac{1}{4}$ от енергията се вдигаше, сега със 7,5%, и ще бъдат намалявани за в бъдеще, което всъщност означава, че Комисията полага необходимия подход, така че електроразпределителните дружества да оптимизират технологичните си разходи, но това може да става само постепенно, за да няма съответно срив в системата и обслужването на клиенти.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Йорданов. Г-н Голубарев желае думата. Заповядайте, г-н Голубарев.

Б. Голубарев – член на КЕВР:

Благодаря Ви, г-н Председател. Аз ще бъда кратък. Тук много въпроси се поставиха, които по принцип не са от компетентността на КЕВР. Само искам да припомня, че държавната политика в енергетиката е отговорност на Министерството на енергетиката, а не на КЕВР. Това исках само да кажа.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Голубарев.

А. Йорданов – член на КЕВР:

Извинете Ви, г-н Председател, само и по повод на търговската тайна, ако позволите две думи, защото смятам, че мога да бъда полезен при разясняването на този въпрос. Да, г-жо Манолова, такава е практиката. Винаги се търси баланса между частния интерес и обществения интерес по повод на опазването на търговската тайна. В интерес на истината монополните дружества имат право на търговска тайна. Критериите, които прилагаме, всъщност са търговската тайна, така както е дефинирана в Закона за защита на конкуренцията и Закона за защита на търговската тайна. Въпреки всичко, при подхода си по отношение заличаването на информацията по отношение на регулираните дружества, именно на монополните дружества, ние се стремим максимално да ограничаваме обхвата на данните, които те претендират да са търговска тайна. Въпреки всичко, поради това че това са дружества, които имат собственици, които оперират не само на територията на Р България, имат доставки, които се осъществяват и за други лицензионни територии, извън територията на България. Те поемат ангажимент за договорна тайна по отношение на доставчиците си, но разкриването, примерно на договори с доставчици на материали и услуги, биха засегнали частните им интереси и на други пазари, не единствено на българския, ако се ползват с по-големи търговски отстъпки заради обеми или съответно с някое преференциално обслужване от доставчиците. Така че, да, имат право. Въпрос на доказване е и смея да Ви уверя, че ние постепенно въвеждаме все по-прецизна практика по повод преценката на търговската тайна и се стремим да притискаме дружествата с господстващо положение на пазара да са по-прозрачни и по отношение на разходите и заявленията за цени.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да, включително, когато нямат основание една информация да бъде защитена по закон, ние се произнасяме да бъде публикувана. Нещо, което в последните седмици го правим.

Много Ви моля да не искате думата...

Ясен Цветанов – гражданин:

Говори се без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Не сме в Парламента.

Ясен Цветанов – гражданин:

Говори се без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

На което сигурно ще Ви отговори г-н Йорданов.

Ясен Цветанов – гражданин:

Не, няма да ми отговори, защото аз ще го информирам за нещо, което той очевидно не знае. Имам над 70 подадени сигнала в Прокуратурата срещу „Топлофикация София“ ЕАД с документи, касаещи „Топлофикация София“ ЕАД, нейния принципал и т.н. Няма да влизам в подробности, не мога да Ви кажа всичко. Дал съм много сведения в различните структури на МВР, защото съм ходил по най-различни структури на МВР. Разполагам с официални документи за това, което твърдя. Нищо не говоря от общи приказки и не търся сензации, така както казахте Вие. Използвал съм си правната възможност, както казахте Вие, да подавам сигнали в Прокуратурата и аз съм го направил. Вие казахте какво остава. Ще Ви кажа. Сложени са почти всичките от тези сигнали на трупчета, независимо от доказателствата. В това число съм подал сигнали срещу КЕВР. Има повече от един сигнал от мен, подаден срещу КЕВР в Прокуратурата. Нищо не се случва и не мога да Ви отговора защо. Прокуратурата трябва да Ви отговори защо това е така. Така че разполагам с документи и не търся сензация. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Обикновено в такива случаи Прокуратурата отговаря, че няма характер на извършено престъпление, поради което остава без последствие. Това са отговорите, които на нас Прокуратурата дава, би трябвало и на Вас да Ви ги дава, защото имаме такива случаи.

Колеги, завършваме това обществено обсъждане, като длъжен съм за протокола отново да направя две съобщения. Първото, че участниците, независимо присъствено или наблюдавали по интернет заседанието, имат 14 дни, в които могат да подадат своето становище пред Комисията, което ще бъде незабавно адресирано до работната група, за да изготви становище върху това, което е написано от потребители или други организации. Второ, че на 30.06.2023 г. Комисията за енергийно и водно регулиране ще се произнесе с решение относно утвърждаване на цени в сектор "Електроенергетика", считано от 01.07.2023 г.

Благодаря Ви за участието.

Г. Самандов – гражданин

Говори без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Може по принцип. Днес е имало повреда. Заповядайте, г-н Самандов. Бъдете само структуриран по същество. Тъй като действително днес сутринта имаше някакви проблеми в информационната система, нека да разрешим на г-н Самандов да се изкаже. Заповядайте, г-н Самандов.

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;
Говори без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Напротив, инж. Г. Самандов е записан.

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;
Говори без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Това ли е проблемът, г-жо Манолова?

М. Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;
Говори без микрофон.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Затова аз веднага му давам думата. Заповядайте, г-н Самандов.

Г. Самандов – гражданин

Благодаря Ви, г-жо Манолова, г-н Председател, специално забележката. Искам да кажа, че на самия сайт наистина беше така обявено, че може да се участва по Skype. Да ме извините и за вида, че съм по тениска. Просто спешно дойдох. Искам специално за цените в сектора да обърна внимание и да кажа, да поздравя групата, че не са се хванали на трика, който е за увеличаване на мрежовите услуги. Това е буквално един трик, но искам да изразя съображенията си относно достъпа. Достъпът се увеличава драстично.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Цената на достъпа.

Г. Самандов – гражданин

Точно така, цената на достъпа, така че ако има как да бъде намалена. Следващият въпрос, който искам да засегна и който касае обществения доставчик, то от години го касае, това е, че електроразпределителните дружества не спазват прогнозните си количества. Виждаме, че дори в сравнителната таблица има месеци, в които се разминават между 200 и 300 хил. MWh. Така че адекватното предложение, което смятам, че трябва да се въведе, е да се сложи някакъв таван. И не да обезщетяваме обществения доставчик за това, че той е дал едни допълнителни MWh, а ако се наложи, да обезщетим електроразпределителните дружества, защото в крайна сметка ние ощетяваме пазара, защото общественият доставчик, за да даде тази енергия, той я отнема от свободния пазар.

Третата точка за технологичните загуби, тъй като пътувайки насам чух г-н Йорданов, който каза, че в началото са били 25%, в момента са 7,5%. Аз считам, че ЕСО ЕАД няма ясен механизъм, по който да отчита тези технологични загуби, защото собственици на измервателните уреди са електроразпределителните предприятия. В тази връзка считам, че Комисията максимално бързо трябва да изпълни ЗЕ, където в чл. 120, ал. 10 се казва, че данните от измерванията трябва да бъдат предавани в реално

време. Така по този начин ЕСО ЕАД и в частност държавата ще знае какви са реалните стойности в мрежата. Защото в случая ние имаме една седмица, в която наистина не знаем какво се случва с това измерване.

И, г-н Председател, ако ми позволите, знам, че г-н Младеновски после ще каже, че не е по същество, но е много важно, тъй като една съгласувателна таблица извадихте н 02 юни, която касае Правилата за борсова търговия. Считам абсолютно за недопустимо и да изтеглите чл. 26а, където позволявате на ЕСО ЕАД пряко да се меси в пазара на електрическа енергия. Тоест той ще може да отстранява участници от интрадей пазара по субективни фактори, които не са ясно разписани. Казано е: като нарушава възможностите. Капацитетът за балансиране във всеки един различен час е различен. И ако самият ЕСО ЕАД наруши, кой ще го санкционира него? Считам, че това е нарушение на третия енергиен пакет, който всички ясно знаем какво казва, и в случая, ако този член не бъде преразгледан, лично аз ще сезирам както националните, така и европейските органи. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Самандов. Само да попитам, защото г-н Младеновски взе думата по отношение на първите изказвания. По отношение на Вашето изказване има ли нещо да кажете, г-н Младеновски?

П. Младеновски - директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

По всичко ще кажа нещо. По отношение на цената за достъп. Цента за достъп отразява условно-постоянните разходи. При условно-постоянните разходи имаме увеличение с инфлацията и заради това именно цената за достъп се увеличава, но за сметка на това пък заради намалената цена на технологичните разходи цената за пренос и за разпределение намалява. Това е по отношение на това. По принцип цената за достъп отразява условно-постоянните разходи, останалото се отразява от цената за разпределение.

По отношение на прогнозните количества, че крайните снабдители не ги спазват. Те не ги спазват, г-н Самандов, и двамата много добре знаем защо не ги спазват. Защото те купуват излишъците от обществения доставчик, за да имат по-ниски разходи за балансиране. Тук решението е законодателна промяна, съгласно която трябва крайните снабдители, казах го и на откритото заседание, да купуват само енергията, която отчитат след това като продадена, а излишъците да ги купуват по борсова цена. По този начин няма да има отнемане на енергия от свободния пазар в полза на крайните снабдители.

По отношение на технологичните разходи. Няма страна, в която технологичните разходи да се измерват. Те се изчисляват. На база на изчисления се стига до технологичните разходи. Така че ЕСО ЕАД изчислява технологичните разходи на база на меренията в неговите подстанции впоследствие, а и ние имаме достъп до закупената енергия за технологичните разходи през MMS системата от трите ЕРП-та от борсата. Така че там няма големи разминавания.

По отношение на чл. 26а. Действително ние много мислихме, когато ... Наистина, не е по същество на настоящото обществено обсъждане. Ние много мислихме, но трябваше да се вземат мерки, за да се предотврати престъпното действие на някои търговци, които купуват енергия на отрицателна цена, внасят я и изхвърлят в България. В резултат на което ЕСО ЕАД във всеки уикенд, поне по 4 часа изпада в код червено на ENTSO – Е и съответно е принуден да плаща по над 4 млн. евро глоби постоянно, като по този начин застрашава сигурността на снабдяването не само в България, а и на региона. Така че трябва да има някакъв механизъм, по който ние да се

борим срещу това недобросъвестно, може би престъпно е прекалено тежка дума, но това недобросъвестно поведение от страна на определени търговци.

Г. Самандов – гражданин

Предлагам да закрийте интрадей пазара.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Търси се решение. То не може веднага, с ЕСО ЕАД се провеждат работни срещи с оглед да се намери най-доброто решение, за да се преустанови тази практика.

Благодаря, г-н Самандов. Аз още веднъж благодаря на участниците.

Приложения:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-20/02.06.2023 г. - покана до заинтересованите лица относно утвърждаване на цени в сектор "Електроенергетика", считано от 01.07.2023 г.;

2. Пълномощно на Цветанка Илиева – главен експерт към Омбудсман на Република България.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....

А. Йорданов

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

.....

Б. Голубарев

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

А. Фикова - главен експерт